

SISTEMSKO KNJIŽNIČARSTVO 2021.

Knjižnični sustavi nove generacije

5. otvorena konferencija korisnika Integriranoga knjižničkog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja Republike Hrvatske

21. prosinca 2021.
virtualna konferencija

KNJIGA SAŽETAKA

Sistemsko knjižničarstvo 2021.

Knjižnični sustavi nove generacije

21. prosinca 2021.

virtualna konferencija

<http://buki.nsk.hr/konferencija-korisnika/sistemsko-knjiznicarstvo-2021/>

KNJIGA SAŽETAKA

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Zagreb, 2021.

Nakladnik

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Urednica

dr. sc. Dijana Machala

Grafičko oblikovanje naslovnice

Goran Hasanec

Tisak i oblikovanje sloga

Studio Moderna, Zagreb

ISBN 978-953-500-210-9

Sadržaj publikacije dostupan je pod Creative Commons licencom (CC BY 3.0 HR)

Organizator skupa

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Predsjednica Programskog i Organizacijskog odbora

dr. sc. Dijana Machala

Organizacijski odbor

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

dr. sc. Dijana Machala

Tanja Buzina, prof.

dr. sc. Marko Orešković

Sandi Antonac, dipl. oec.

Maja Priselac, dipl. novinar

Programski odbor

dr. sc. Dijana Machala, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Tanja Buzina, prof., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dr. sc. Ana Vukadin, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dr. sc. Lobel Machala, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dr. sc. Vesna Golubović, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dr. sc. Marko Orešković, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dr. sc. Tamara Krajna, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

dr. sc. Helena Markulin, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

mr. sc. Tomislav Murati, Hrvatsko katoličko sveučilište

Višnja Novosel, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Marijana Glavica, sistemski knjižničar, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Branka Marjanović, prof., Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu

Stručni skup „Knjižnični sustavi nove generacije“ održava se u okviru 5. otvorene konferencije korisnika *Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja Republike Hrvatske*

Stručni skup organiziran je uz potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske

UVODNIK

Stručni skup **Sistemske knjižničarstvo 2021.: Knjižnički sustavi nove generacije** održava se 21. prosinca 2021. u okviru 5. otvorene konferencije korisnika *Integriranoga knjižničkog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja Republike Hrvatske*. U skladu s propisanim protuepidemijskim mjerama ovogodišnja se konferencija održava u formatu virtualne konferencije.

Cilj konferencije *Sistemske knjižničarstvo* je potaknuti tematsku raspravu te otvoriti pitanja o značaju i ulozi knjižnica, odnosno baštinskih ustanova u kontekstu razvoja digitalnoga društva, digitalne znanosti, pridonosi izgradnji nacionalne e-infrastrukture te nacionalnoga kulturnog i kreativnog područja. Knjižnice, kao i druge baštinske ustanove, u okviru svoje tradicionalne uloge izravni su proizvođači bibliografskih zapisa i metapodataka o zabilježenome znanju. Osim standardiziranih bibliografskih zapisa o knjižničnoj analognoj ili digitalnoj građi, knjižnice u svome poslovanju prikupljaju te izrađuju autorizirane zapise o autorima, nakladnicima, sekundarnim autorstvima te drugim stvarateljima koji su uključeni u proces proizvodnje znanja. Podatci o korištenju knjižničnih zbirki i kataloga te podatci o samim korisnicima kao i njihovim iskustvima, navikama i modelima pretraživanja, izvor su kreiranja suvremenih knjižničnih poslovnih politika i programa kao i razvojnih programa samih matičnih institucija. Po svojim karakteristikama podatci, koje izrađuju ili prikupljaju knjižnice, posjeduju sve značajke skupova velikih podataka: veličinu koja nadilazi obradu tradicionalnim programima i alatima, brzinu izmjena samih podataka te raznovrsnost podatkovnih i metapodatkovnih formata.

Tema ovogodišnje konferencije *Sistemske knjižničarstvo 2021.* pod nazivom **Knjižnički sustavi nove generacije** aktualizira pitanja ulaganja u primjenu suvremenih knjižničnih sustava nove, odnosno sljedeće generacije, progovara o nužnosti prilagodbe tradicionalnih knjižničnih poslovanja novim okolnostima i potrebama suvremene i digitalne znanosti i obrazovanja, nužnosti uvođenja središnjeg objedinjenog upravljanja tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom, poticanja razvoja dijeljenih knjižničnih usluga temeljenih na međunarodno standardiziranim bibliografskim zapisima te poticanjem suradnje i umrežavanja radi ekonomičnosti poslovanja te poticanja ponovne uporabe podataka. Poseban naglasak ove se godine usmjeruje na promišljanja o modelima

dijeljenih izvora, integriranim uslugama i integriranju vanjskih izvora informacija te o važnosti i oblicima suradnje u izgradnji knjižnične informacijske infrastrukture.

Konferencija je namijenjena podjednako stručnjacima praktičarima, ali i znanstvenicima iz područja knjižnične znanosti, informacijskih i komunikacijskih znanosti, informatike te drugih područja, a posebno se vrednuje interdisciplinarni pristup obradi tema te međudisciplinarna suradnja među predavačima.

Ovogodišnji program konferencije podijeljen je u tri cjeline. Prva cjelina sadrži okrugli stol s međunarodnim sudjelovanjem u okviru kojega će četiri pozvana domaća i međunarodna izlagača izložiti mišljenja te potaknuti tematsku raspravu o važnosti i značaju knjižničnih sustava nove, odnosno sljedeće generacije. Nakon okrugloga stola slijede dva tematska bloka koja sadrže sedam izlaganja namijenjena predstavljanju programskih rješenja i aktivnosti razvoja Integriranoga knjižničkog sustava NSK i knjižnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Stručni skup *Sistemska knjižničarstvo* prepoznaje se kao jedinstveni stručni skup u području knjižnično-informacijske znanosti, koji je svojim tematskim obuhvatom u cijelosti posvećen pitanjima sistemskoga knjižničarstva u Hrvatskoj, a želja nam je održati multidisciplinarni pristup stručno-znanstvenim promišljanjima o pitanjima automatizacije, informatizacije te digitalne transformacije knjižnica i drugih institucija koje baštine zabilježeno znanje.

Stručni skup i konferenciju korisnika organizira Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu uz potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

dr. sc. Dijana Machala, knjižničarska savjetnica
predsjednica Programskog i Organizacijskog odbora

Sistemska knjižničarstvo 2021.

5. otvorena konferencija korisnika Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja

Knjižnični sustavi nove generacije

virtualna konferencija

Program

21. prosinca 2021.

10:00 – 10:30

POZDRAVNI GOVORI

prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Predstavnik Sveučilišta u Zagrebu

Predstavnik Ministarstva kulture i medija

Predstavnik Ministarstva znanosti i obrazovanja

10:30 – 11:30

OKRUGLI STOL

ZAŠTO SU NAM POTREBNI KNJIŽNIČNI SUSTAVI NOVE GENERACIJE?

(moderira dr. sc. Dijana Machala, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu)

Panelisti:

prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Alan Oliver, Ex Libris Business Development Director

dr Radka Římanová, Director of Charles University's Central Library, Prague, Czech Republic

dr. sc. Tamara Krajna, voditeljica knjižnice Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

11:30 – 12:00 PAUZA

12:00 – 12:45

TEMATSKI BLOK I.

12:00 – 12:15 Dijana Machala

Integrirani knjižnični sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj: procjena otpornosti informacijskog sustava

12:15 – 12:30 Marko Orešković

Aleph migracija i nadogradnja

12:30 – 12:45 Tanja Buzina

Dijeljene usluge Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu temeljene na podatcima Integriranoga knjižničnog sustava NSK

12:45 – 13:00 PAUZA

13:00 – 14:00

TEMATSKI BLOK II.

13:00 – 13:15 Igor Baj, Vesna Mravunac

Sistemska revizija knjižničnoga fonda u Alephu: izazovi i mogućnosti

13:15 – 13:30 Alisa Martek, Igor Baj, Jelena Pavičić

Uvoz i integracija bibliografskih zapisa nakladnika e-građe u Katalog NSK

13:30 – 13:45 Dorija Mučnjak, Ivan Tokić, Ivona Milovanović

NSK za van – usluge knjižnice na daljinu

13:45 – 14:00 Danijela Getliher

Kada nakladnik katalogizira: iskustva uvoza metapodataka o člancima iz Sustava DOI-HR u integrirani knjižnični sustav Aleph

Systems Librarianship 2021

5th Open Conference for Users of the Integrated Library System
of the National and University Library in Zagreb and
the Croatian Academic and Research Libraries

The Next Generation Library Systems

virtual conference

Programme

21st December 2021

10:00 – 10:30

WELCOME TALKS

prof Ivanka Stričević, Director General of the National
and University Library in Zagreb

The University of Zagreb

The Ministry of culture and media

The Ministry of science and education

10:30 – 11:30

ROUND TABLE

WHY THE NEXT GENERATION LIBRARY SYSTEMS ARE NEEDED?

(moderated by dr Dijana Machala, assistant director
general for the University Library Affairs)

Panelists:

prof Ivanka Stričević, Director General of the National
and University Library in Zagreb

Alan Oliver, Ex Libris Business Development Director

dr Radka Římanová, Director of Charles University's
Central Library, Prague, Czech Republic

dr Tamara Krajna, The Faculty of Mechanical Engineering
and Naval Architecture, University of Zagreb

11:30 – 12:00 PAUZA

12:00 – 12:45**SESSION I**

- 12:00 – 12:15 **Dijana Machala**
Integrated library system of the National and university library in Zagreb, academic and special libraries in the Republic of Croatia: assessing information system resilience
- 12:15 – 12:30 **Marko Orešković**
Aleph migration and upgrade process
- 12:30 – 12:45 **Tanja Buzina**
Shared services of the National and University Library in Zagreb based on data from the Integrated Library System of NSK
- 12:45 – 13:00 PAUZA

13:00 – 14:00**SESSION II**

- 13:00 – 13:15 **Igor Baj, Vesna Mravunac**
Collection revision process in Aleph: challenges and possibilities
- 13:15 – 13:30 **Alisa Martek, Igor Baj, Jelena Pavičić**
Importing publisher's bibliographic records for e-resources in the Catalog NSK
- 13:30 – 13:45 **Dorija Mučnjak, Ivan Tokić, Ivona Milovanović**
NSK2GO – library's online services and resources
- 13:45 – 14:00 **Danijela Getliher**
When a publisher catalogs: inclusion of journal articles metadata from the DOI-HR system into the integrated library system Aleph

OKRUGLI STOL

ZAŠTO SU NAM POTREBNI KNJIŽNIČNI SUSTAVI NOVE GENERACIJE?

WHY THE NEXT GENERATION LIBRARY SYSTEMS ARE NEEDED?

**prof. dr. sc. Ivanka Stričević¹, Alan Oliver²,
dr. Radka Římanová³, dr. sc. Tamara Krajna⁴**

¹ Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska
istricevic@nsk.hr

² Ex Libris, Hemel Hempstead, England, United Kingdom
Alan.Oliver@exlibrisgroup.com

³ Central Library of Charles University, Prague, Czech Republic
radka.rimanova@ruk.cuni.cz

⁴ Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu
Ivana Lučića 5, Zagreb, Hrvatska
tamara.krajna@fsb.hr

Sažetak

Okrugli stol donosi tematsku raspravu o značajkama knjižnično-informacijskih sustava nove, odnosno sljedeće generacije. Izložiti će se funkcionalnosti knjižnično-informacijskih sustava nove generacije, posebno u odnosu na potrebe za objedinjenim upravljanjem tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom, za osiguravanjem ekonomičnosti knjižničnih poslovanja temeljenih na dijeljenim uslugama i resursima te računalstvu u oblaku. Pristup razvoju eferberiziranih knjižničnih kataloga te postMARC tranzicija teže prilagodbi knjižničnih poslovanja potrebama suvremene znanosti i obrazovanja te očekivanjima novih naraštaja knjižničnih korisnika. Pozvani izlagači izložiti će svoja iskustva u implementaciji knjižničnog sustava nove generacije, izložiti izazove uvođenja novih modela rada, odnosno reorganizacije tradicionalnih procesa knjižničnog poslovanja, istaknuti izazove umrežavanja te razvoja knjižničnih sustava temeljenih na dijeljenim zajedničkim izvorima i uslugama.

Abstract

The round table discussion opens a thematic forum about the functionalities of the next generation library systems. The functionalities of the next generation library systems will be presented, especially in the relation to the needs for implementing library services platform, an unified management of print, electronic, and digital materials in a single interface, to ensure the cost-effectiveness of library operations based on the shared services and resources and cloud computing technology. The FRBRization of library catalogs and the postMARC transition tend to adapt library operations to the needs of modern science and education and to the expectations of new generations of library users. Invited speakers will share their experiences with the implementation of the next generation library system, present the challenges of introducing new processes or reorganization of traditional library working processes, highlight the challenges of networking and development of library systems based on shared resources and services.

Ključne riječi

Knjižnični sustavi nove generacije, visokoškolske knjižnice, knjižnična uslužna platforma

Keywords

New generation library system, academic libraries, library service platform (LSP)

Pozvani izlagači

prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Alan Oliver, Business Development Director at Ex Libris

dr Radka Římanová, Director of Central Library of Charles University, Prague, Czech Republic

dr. sc. Tamara Krajna, voditeljica knjižnice Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu

Moderator

dr. sc. Dijana Machala, pomoćnica glavne ravnateljice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za djelatnost središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu

**INTEGRIRANI KNJIŽNIČNI SUSTAV NACIONALNE I
SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU, VISOKOŠKOLSKIH I
SPECIJALNIH KNJIŽNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ:
PROCJENA OTPORNOSTI INFORMACIJSKOG SUSTAVA**

**INTEGRATED LIBRARY SYSTEM OF THE NATIONAL AND
UNIVERSITY LIBRARY IN ZAGREB, ACADEMIC AND
SPECIAL LIBRARIES IN THE REPUBLIC OF CROATIA:
ASSESSING INFORMATION SYSTEM RESILIENCE**

Dijana Machala

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska
dmachala@nsk.hr

Sažetak

Izlaganje pruža pregled aktivnosti rada Integriranoga knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Izlaže se analiza aktivnosti rada integriranih knjižnica s posebnim osvrtom na procjenu otpornosti sustava te prikaz razvoja programa s ciljem prilagodbe knjižnica radu u posebnim okolnostima uzrokovanim pandemijom i drugim prirodnim nepogodama.

Abstract

The presentation provides an overview of the activities of the Integrated Library System of the National and University Library in Zagreb, academic and special libraries in the Republic of Croatia. An analysis of the activities of integrated libraries will be presented. Special emphasis will be given on assessing information system resilience, and on presenting program adjustments for supporting libraries' operations in special circumstances caused by pandemic and other natural hazards.

Ključne riječi

Integrirani knjižnični sustav, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, visokoškolske knjižnice, specijalne knjižnice, procjena, otpornost sustava.

Keywords

Integrated library system, National and university library in Zagreb, academic libraries, special libraries, assessment, system resilience.

Biografija autorice

Dr. sc. Dijana Machala, znanstvena suradnica, knjižničarska savjetnica, pomoćnica glavne ravnateljice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za djelatnost središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. Diplomirala je francuski jezik i književnost te informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom fakultetu doktorirala je 2014. godine u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. Bila je suradnica na dva znanstvena projekta Hrvatske zaklade za znanost te voditelj i suradnik na više stručnih i razvojnih projekata. Autorica je samostalne knjige „Knjižničarske kompetencije: pogled na razvoj profesije“ te više od 30 znanstvenih i stručnih radova.

Literatura

- Buki. Knjižnični informacijski sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: <http://buki.nsk.hr>
- IKS. Integrirani knjižnični sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: <http://iks.nsk.hr>
- Machala, D. Analiza korištenja i prihvaćanja Integriranog knjižničnog sustava Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te visokoškolskih i znanstvenih knjižnica Republike Hrvatske. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 1(2018), 435-467. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.61.1.631>
- Machala, D. Hrvatski skupni katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja : problemska pitanja interoperabilnosti. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 1(2018), 469-487. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.61.1.636>

ALEPH MIGRACIJA I NADOGRADNJA

ALEPH MIGRATION AND UPGRADE PROCESS

Marko Orešković

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska
moreshkovic@nsk.hr

Sažetak

Integrirani knjižnični sustav Aleph u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu implementiran je 2010. godine na poslužiteljima SUN Solaris Fire V490 i operacijskom sustavu Sun OS 5.1. Prva modernizacija poslužiteljskih resursa izvršena je 2012. godine kada je sustav migriran na poslužitelje HP Proliant DL 360 G7 i operacijski sustav Red Hat 6. S obzirom na povećanje broja visokoškolskih i znanstvenih knjižnica članica Integriranog knjižničnog sustava, potreba za pouzdanim poslužiteljskim resursima s godinama je rasla. Tome je pridonijela činjenica sve intenzivnijeg korištenja modularnih i servisnih funkcionalnosti Alepha, sve veća pohrana bibliografskih zapisa, zapisa o posjedovanju i zapisa o primjerku te redoviti izlazak novijih verzija aplikacije. Tako je 2021. godine sustav ponovno migriran na nove poslužitelje Lenovo SR650 i nadograđen na najnoviju verziju (23). Izlaganje će dati kratki pregled tijeka procesa migracije s osvrtom na mogućnosti primjene budućih suvremenijih rješenja kao što je potencijalna migracija sustava u oblak.

Abstract

The integrated library system Aleph in the National and University Library in Zagreb was implemented in 2010 on SUN Solaris Fire V490 servers and Sun OS 5.1 operating system. The first modernization of server resources was performed in 2012 when the system was migrated to HP Proliant DL 360 G7 servers and Red Hat 6 operating system. The need for reliable server resources has grown over the years. This was due to the increasing use of Aleph's modular and service functionalities, the increasing storage of bibliographic, holding and item records, and the regular release of newer versions of the application. Thus, in 2021, the system was re-migrated to the new Lenovo SR650 servers and upgraded to the latest version (23). This presentation will provide a brief overview of the course of the migration process with a look at the

possibilities of applying more modern solutions such as the potential migration of the system to the cloud.

Ključne riječi

Integrirani knjižnici sustav Aleph, nadogradnja, migracija

Keywords

Integrated library system Aleph, upgrade, migration

Biografija autora

Dr. sc. Marko Orešković doktorirao je 2019. godine na Fakultetu organizacije i informatike pri Sveučilištu u Zagrebu u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. Trenutno radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao voditelj odjela Informacijske tehnologije. Posebna polja interesa su mu programsko inženjerstvo, analiza i modeliranje podataka.

DIJELJENE USLUGE NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU TEMELJENE NA PODATCIMA INTEGRIRANOGA KNJIŽNIČNOG SUSTAVA NSK

SHARED SERVICES OF THE NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY IN ZAGREB BASED ON DATA FROM THE INTEGRATED LIBRARY SYSTEM OF NSK

Tanja Buzina

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska
tbuzina@nsk.hr

Sažetak

U prezentaciji se navode sustavi u koje se uvoze podatci iz Integriranoga knjižničnog sustava NSK, statistika preuzimanja zapisa iz bibliografske baze NSK putem protokola Z39.50 i bibliografske baze drugih knjižnica iz kojih je omogućeno preuzimanje zapisa u bibliografsku bazu NSK.

Abstract

The presentation provides an overview of systems into which data from the Integrated library system of the National and University Library are imported, statistics on the export of records from the NSK catalogue via the Z39.50 protocol, and bibliographic databases of other libraries from which records can be imported into the NSK bibliographic database.

Ključne riječi

Integrirani knjižnični sustav, preuzimanje zapisa, dijeljene usluge.

Keywords

Integrated library system, copy cataloging, shared services.

Biografija autorice

Tanja Buzina, knjižničarska savjetnica, zaposlena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu od 1996. Rukovoditeljica Odjela za obradu knjižnične građe od 2009. Bavi se područjem bibliografske organizacije informacija. Članica Povjerenstva za knjižnični sustav NSK.

SISTEMSKA REVIZIJA KNJIŽNIČNOGA FONDA U ALEPHU: IZAZOVI I MOGUĆNOSTI

COLLECTION REVISION PROCESS IN ALEPH: CHALLENGES AND POSSIBILITIES

Igor Baj¹, Vesna Mravunac²

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska

¹ibaj@nsk.hr, ²vmravunac@nsk.hr

Sažetak

Sistemske mogućnosti integriranog knjižničkog sustava Aleph znatno olakšavaju i ubrzavaju uobičajene procese rada u knjižnici. U skladu s tendencijom da knjižnica zbog specifičnih procesa kao što je revizija knjižničkog fonda ne zatvara svoja vrata korisnicima na određeni period, već da građa i usluge budu dostupne bez prekida, funkcionalnost sistemske revizije omogućuje automatizaciju tog neizostavnog dijela poslovanja svake knjižnice.

Proces ne zahtijeva obustavljanje posudbe građe na zadani period. Jednostavnim i relativno brzim učitavanjem crtičnih kodova građe na policama knjižničar kreira datoteku u običnom tekstualnom formatu koju sistemski knjižničar po završetku učitavanja sveukupnog fonda na polici pohranjuje na poslužitelj. Tome slijedi pokretanje pripadajućih servisa u integriranom knjižničnom sustavu Aleph kojim se stanje učitanih crtičnih kodova uspoređuje sa stanjem u bazi. Narednim se servisima utvrđuju razlike, a popisi izlaznih servisa kategoriziraju se po skupinama, što knjižničaru omogućuje provjere ciljanog fonda koji nije pronađen na polici te u konačnici izjednačavanje stanja fonda na polici i u bazi.

Uspješnoj realizaciji sistemske revizije prethodi obvezna detaljna analiza svih pripadajućih podataka o građi u bazi s naglaskom na podatke zabilježene u zapisu o posjedovanju i zapisu o primjerku, uvažavajući GIGO koncept kojim se kvaliteta outputa određuje isključivo kvalitetnim inputom. Iz tog je razloga ključno sudjelovanje analitičara baze podataka kako bi se eventualne nepravilnosti ili nedostaci utvrdili prethodnom analizom te uz pomoć sistemskog knjižničara ispravili prije samog početka procesa sistemske revizije.

Visokoškolske knjižnice dužne su uz standardne poslove nabave, katalogizacije i cirkulacije građe, provoditi i reviziju fonda. Zato je važno upoznati mogućnosti sustava kojeg knjižnica koristi. Svakoj tehničkoj mogućnosti sustava prethodi uspostavljanje pojedine funkcionalnosti

uz inicijalnu prilagodbu sistemskih datoteka, što podrazumijeva određena informatička znanja karakteristična za sistemsko knjižničarstvo.

Kroz koncept zajedničkog Integriranog knjižničkog sustava kojeg u Republici Hrvatskoj pruža Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, mogućnosti suradnje knjižničara sa sistemskim knjižničarima i analitičarima baze podataka gotovo su nužne, jer u često otežanim uvjetima rada osiguravaju kvalitetnu i brzu realizaciju svih procesa koje je nužno provoditi u knjižnici. Na taj se način stvara sinergija koja je utemeljena na suradnji, a koja nastaje uslijed analogne i digitalne konvergencije koja stvara model rada koji staru praksu spaja s dostupnim suvremenim konceptima.

Abstract

The system possibilities/options of the integrated library system significantly facilitate and speed up the usual work processes in the library. One of the current goals in libraries is to stay open to its patrons, so that materials and services are available to them without interruption for the duration of certain specific library processes, such as inventory of the library collection. Functionalities of the system inventory enables automation of this indispensable part of regular library's business.

The process does not require the suspension of publication loan for a given period. By simple and relatively fast procedure of reading item barcodes on the shelves, the librarian creates a file in plain text format, which the system librarian at the end of the procedure saves to the server scratch directory. This is followed by the launch of the corresponding services in the integrated library system which compares read barcodes from the shelves with the ones in the database. The following services determine the differences, and provided outgoing lists are categorized by groups, which allows the librarian to check the inventory that is not found on the shelf and ultimately equalize the status of the inventory on the shelf with the status in database.

Successful implementation of the system inventory is preceded by a mandatory detailed analysis of all catalogue records in the database with emphasis on holding and item record data, respecting the GIGO concept which determines the quality of the output exclusively by the quality of the input. For this reason, the participation of database analysts is crucial in order to identify possible irregularities or deficiencies in the previous analysis and, with the help of the system librarian, correct them before the start of the system inventory process.

In addition to the standard tasks of acquisition, cataloguing and circulation of materials, librarians in academic libraries should also

conduct an inventory of library physical collection, and therefore should be familiar with the system used by the library. Each technical possibility of the system is preceded by the definition of certain functionality with the initial adaptation of system files, which implies certain IT knowledge characteristic of system librarianship.

Through the concept of a common and national integrated library system provided by the National and University Library in Zagreb, the possibility of cooperation of library staff with system librarians and database analysts is almost necessary, because they in often difficult working conditions ensure quality and rapid implementation of all library processes. In this way, a synergy-based cooperation is created, which arises from the digital and analogue convergence that creates a model of work that combines old practice with available modern concepts.

Ključne riječi

Revizija, automatizacija knjižničkog poslovanja, integrirani knjižnični sustav Aleph

Keywords

Inventory, library automation, integrated library system Aleph

Biografije autora

Igor Baj diplomirao je 2017. godine na Sveučilištu Sjever u Varaždinu diplomski sveučilišni studij Odnosi s javnostima te stekao akademsko zvanje magistra odnosa s javnostima. U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu zaposlen je od 1996. godine, a trenutačno radi kao viši stručni savjetnik, sistemski knjižničar u Odsjeku Razvoj IT usluga na IT Odjelu, zadužen za Integrirani knjižnični sustav Aleph.

Vesna Mravunac diplomirala je 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te stekla zvanje profesora hrvatskog jezika i književnosti i profesora povijesti, a 2009. godine i zvanje diplomiranog knjižničara. Trenutno radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na Odjelu bibliografskog središta.

Literatura

Ex Libris knowledge center. Product documentation. [citirano: 2021-12.09]. Dostupno na: <https://knowledge.exlibrisgroup.com/Aleph>

DeLooper, J.; D. Gonsalves. Determining shelving accuracy via sampling in a community college library. // Journal of access services 17 (2020.). [citirano: 2021-12-09]. Dostupno na: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15367967.2019.1687308>

- Harveland, J. Library inventory methods : using flexibility and creativity to achieve a common goal within a federated library system. // Collaborative librarianship 9, 3(2017), 4. [citirano: 2021-12.09]. Dostupno na: <https://digitalcommons.du.edu/collaborativelibrarianship/vol9/iss3/4>
- Kortick, Y. How to use inventory management. Ex Libris, 2007. [PowerPoint prezentacija]. [citirano: 2021-12.09]. Dostupno na: <https://slidetodoc.com/how-to-use-inventory-management-version-17-and/>
- Services in circulation. Aleph 500, Version 18. Ex Libris, 2006.
- USMAI Library consortium, Aleph inventory procedures. [citirano: 2021-12-09]. Dostupno na: <https://usmai.org/portal/pages/viewpage.action?pageId=7241857>

UVOZ I INTEGRACIJA BIBLIOGRAFSKIH ZAPISA NAKLADNIKA E-GRAĐE U KATALOG NSK

IMPORTING PUBLISHER'S BIBLIOGRAPHIC RECORDS FOR E-RESOURCES IN THE CATALOG NSK

Alisa Martek¹, Igor Baj², Jelena Pavičić³

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska

¹ amartek@nsk.hr, ² ibaj@nsk.hr, ³ jpavicic@nsk.hr

Sažetak

Sveučilište u Zagrebu je 2020. godine nabavila je zbirke e-knjiga dvaju nakladnika *Cambridge University Press* i *Emerald Publishing* te je putem Evidence Based Acquisition - EBA modela dobilo u trajno vlasništvo ugovorom određen broj knjiga. U izlaganju će se opisati EBA model te razlike u poslovnoj politici ovih dvaju nakladnika.

Oba nakladnika u okviru svoje ponude pružaju mogućnost dostavljanja ili preuzimanja popisa kupljene građe u željenom knjižničnom formatu, što knjižnicama djelomičnom automatizacijom olakšava i ubrzava proces katalogizacije kupljene građe.

Sistemske mogućnosti integriranog knjižničnog sustava Aleph prate potrebe suvremenog knjižničnog poslovanja pa je tako i uvoz knjižničnih podataka u bibliografsku bazu (NSK01) metoda kojom se već pohranjeni i strukturirani podaci u MARC XML formatu unose u katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Kako bi se to moglo realizirati, uvozu prethodi sistemska prilagodba na integriranom knjižničnom sustavu Aleph koju radi sistemski knjižničar, usporedna analiza zaprimljenih podataka sa strukturom podataka u okviru MARC 21 formata koju provodi redaktor baze te sudjelovanje analitičara baze podataka koji pored dodatne analize uvezenih bibliografskih podataka po inicijalnom uvozu redaktoru baze pomaže u provedbi završnih globalnih izmjena. Po završetku sistemske obrade uvezenih podataka sastavni dio procesa je i provjera od strane katalogizatora koja uključuje provjeru formata građe, provjeru i doradu indikatora u poljima, validaciju autora te automatsko kreiranje polja koja se u integriranom knjižničnom sustavu generiraju pri pohrani bibliografskog zapisa.

U bibliografskoj bazi pri uvozu podataka koristi se i lokalno polje u kojem će se bilježiti datum uvoza, naziv nakladnika te trajanje pristupa elektroničkoj građi. Iako se zasad uvoze zapisi e-građe koju Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu po kupnji posjeduje u trajnom vlasniš-

tvu, pored statistike o uvezenim zapisima, informacije u ovom lokalnom polju mogu poslužiti za kasniji jednostavan dohvat zapisa putem SQL-a po navedenim elementima. Određene se informacije moraju bilježiti i na razini zapisa o primjerku, kao što je dodjela inventarnog broja ili način pristizanja građe za svaku jedinicu uvezene građe, što je sastavni dio informacija koje Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu prikuplja kroz integrirani knjižnični sustav u svrhu bilježenja i pohrane tih informacija, kao i kasnijeg izvještavanja ili statistike.

Iako uvoz bibliografskih zapisa knjižničarima značajno skraćuje vrijeme katalogiziranja, jer je veći dio informacija u bibliografskom zapisu sistemski već pohranjen, pregled i nadopuna zapisa sastavni je dio ovog procesa. Predstoje i mnogi izazovi vezani uz uvoz i integraciju zapisa e-građe te samog pristupa e-građi, a odnose se na trajnost pristupa vanjskim poveznicama na kojima se nalazi građa i uvoz građe za koju će Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu pribaviti privremeno trajanje pristupa. Uz to postoji mogućnost potrebe za eventualnim definiranjem dodatnih baza u okviru postojeće strukture knjižničnog sustava te potencijalnih rješenja kojima bi se kroz katalog Knjižnice osiguralo kvalitetno i prilagodljivo pretraživanje koje će biti u skladu s knjižničnim formatima i standardima te sve složenijim potrebama knjižničnih korisnika.

Abstract

In 2020, the University of Zagreb subscribed to the e-book collections of two publishers *Cambridge University Press* and *Emerald Publishing*, and through the Evidence Based Acquisition model, it acquired a certain number of books in permanent ownership by contract. The presentation will describe the EBA model and the differences in the business policy of these two publishers.

Both publishers offer the possibility of submitting or downloading a list of purchased material in the desired library format, which makes it easier and faster for libraries to partially automate and speed up the process of cataloging purchased material.

The system possibilities of the Integrated library system follow the needs of modern library management. According to this, the import of library data into the bibliographic database (NSK01) is a method by which already stored and structured data in MARC XML format are entered into the catalog of the National and University Library in Zagreb. In order to achieve this, the import is preceded by a system adjustment on the integrated library system performed by the system librarian. The database editor makes comparative analysis of received data with the MARC 21 data structured within format applied in NSK. Database analyst and

system librarian, besides additional analysis of imported bibliographic data, helps editor to implement final global changes.

After the systematic processing of imported data, an important part of the process is cataloger record verification, which includes checking the material format, indicator check or certain fields, author validation and automatic save of certain fields generated in the integrated library system. In the bibliographic database, when importing data, the local field is used in which the date of import, the publisher and the duration of access to electronic material will be recorded. With the specific system procedure all imported bibliographic records contain corresponding local field with information such as date of import, publisher/vendor and electronic access duration. At the time of writing this article permanent access is granted for all imported records, however, local field information can be used for subsequent SQL retrieval of imported data, whether for statistics or any other bibliographic records actions. Certain information must also be saved within the item record, such as the assignment of an inventory number or the method of arrival for every imported record, as integral part of the information collected by the Library through the integrated library system. Those values are also being used for later reports or statistics.

Importing bibliographic records significantly shortens cataloging time for librarians. Most of the information in the imported bibliographic record is already systematically saved, but despite this fact, additional reviewing and updating records is an important part of this process. There are also many challenges related to the import and integration of e-material records and access to e-material. Firstly, there are questions about the permanence of access to external links where the material is located and about the import of material for which the Library will obtain temporary access. Secondly, there is a possibility that it will be necessary defining additional databases within the existing structure of the library system and potential solutions that would ensure quality and flexible search through the library catalog that will be in line with library formats and standards and increasingly complex needs of Library users.

Ključne riječi

EBA model, MARC 21, uvoz bibliografskih zapisa, integrirani knjižnični sustav Aleph

Keywords

EBA model, MARC 21, bibliographic records import, integrated library system Aleph

Biografije autora

Mr. sc. Alisa Martek je knjižničarska savjetnica u Odjelu korisničke službe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Tijekom svoje karijere radila je u raznim vrstama specijalnih knjižnica, u knjižnici Hrvatskog geološkog zavoda i u knjižnici Hrvatskog državnog arhiva. Ima značajno i dugo iskustvo rada u aspektu znanstvenog izdavaštva, a trenutačno je pridružena urednica časopisa *Geologia Croatica*. Autorica je niza radova o konzorcijima i konzorcijskom licenciranju e-časopisa te o specijalnim knjižnicama. Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu pridružila se u listopadu 2015. kao knjižničarska savjetnica za licenciranje e-izvora. Od 2019. godine koordinatorica je EU projekta „Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija: e-Izvori“ te brine o licenciranju i pristupu e-izvorima za hrvatsku znanstvenu i akademsku zajednicu.

Igor Baj, diplomirao je 2017. godine na Sveučilištu Sjever u Varaždinu diplomski sveučilišni studij Odnosi s javnostima te stekao akademsko zvanje magistra odnosa s javnostima. U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu zaposlen je od 1996. godine, a trenutačno radi kao viši stručni savjetnik, sistemski knjižničar u Odsjeku Razvoj IT usluga na IT Odjelu, zadužen za integrirani knjižnični sustav Aleph.

Jelena Pavičić diplomirala je informacijske i komunikacijske znanosti i pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Nakon studija odučila se usmjeriti na knjižničarstvo te je primljena na stručno osposobljavanje u Knjižnicu Geofizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. Odnedavno radi u Nacionalnoj i Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao diplomirani knjižničar za knjižnično-informacijski sustav pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo.

Literatura

- Academic institutions can now access Cambridge University Press eBook collections via an Evidence-Based Acquisition (EBA) model. [citirano: 2021-12-09]. Dostupno na: <https://www.cambridge.org/core/services/librarians/evidence-based-acquisition>
- Dimić, B.; B. Milosavljević; D. Surla. XML schema for UNIMARC and MARC 21. // The Electronic Library 28, 2 (2010). [citirano: 2021-12-09]. Dostupno na: <https://www.emerald.com/insight/>
- Evidence-based eBooks acquisition. [citirano: 2021-12-09]. Dostupno na: <https://www.emeraldgroupublishing.com/evidence-based-ebooks-acquisition>
- Ex Libris. Aleph : system librarian's guide version 23 : acquisition. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: https://knowledge.exlibrisgroup.com/Aleph/Product_Documentation/01_Version_23
- Wang, Y.; T. A. Dawes. The Next generation integrated library system : a promise fulfilled?. // Information technology and libraries 31, 3 (2012). [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: <http://www.ebsco.com>

NSK ZA VAN – USLUGE KNJIŽNICE NA DALJINU

NSK2GO – LIBRARY'S ONLINE SERVICES AND RESOURCES

Dorja Mučnjak¹, Ivo Tokić², Ivona Milovanović³

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska

¹dmucnjak@nsk.hr, ²itokic@nsk.hr, ³imilovanovic@nsk.hr

Sažetak

Planiranje, organizacija i uspostavljanje usluga na daljinu za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 postale su prioritetom knjižnica koje uvijek iznova nastoje odgovoriti na potrebe svojih korisnika za nesmetanim i kontinuiranim pristupom građi i informacijskim izvorima. Obvezom uvođenja novih protuepidemijskih mjera zaštite koje podrazumijevaju ulaz u fizički prostor knjižnice isključivo uz predočanje COVID potvrda, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu još se jednom našla pred izazovom da svojim korisnicima omogući i osigura temeljne usluge neovisno o navedenim ograničenjima. Sa svrhom da prilagodi usluge korisnicima koji ih nisu u mogućnosti koristiti u fizičkome prostoru, Knjižnica je pripremila i uspostavila niz beskontaktnih usluga objedinjenih pod nazivom *NSK za van – online upise, Drive-in brzi povrat i posudbu knjiga* te novo mrežno mjesto za pristup postojećim i novim uslugama dostupnima na daljinu. Cilj izlaganja je opisati tijek uspostave beskontaktnih usluga s naglaskom na tehničku prilagodbu integriranoga knjižničnog sustava te korištenje digitalnih tehnologija i alata koje su bile potrebne za uspješno unapređivanje postojećih te realizaciju novih usluga u virtualnom okruženju.

Abstract

The planning, organization, and launching of remote services during the COVID-19 pandemic have become a priority for libraries, which repeatedly strive to respond to the needs of their users for uninterrupted and continuous access to materials and information sources. With the obligation to introduce new anti-epidemic protection measures, which include entering the physical space of the Library only with the presentation of COVID certificates, the National and University Library in Zagreb once again faced the challenge of providing basic services to its users regardless of these restrictions. In order to adapt services to users who are unable to use them in the physical space, the Library has prepared and launched a series of contactless services under the name

NSK2GO – online membership registration, drive-in return and loan of books, and a new portal to new and remote services. The aim of the presentation is to describe the process of creating contactless services with an emphasis on technical adaptation of the library system and the use of digital technologies and tools needed to successfully improve existing and implement new services in a virtual environment.

Ključne riječi

COVID-19, beskontaktna usluga, integrirani knjižnični sustav Aleph, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, *NSK za van*

Keywords

COVID-19, contactless services, integrated library system Aleph, National and University Library in Zagreb, *NSK2GO*

Biografije autora

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica, rukovoditeljica je Odjela Korisničke službe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U struci je dvadesetak godina, 15 godina radila je u Informacijskoj službi Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Uži stručni interesi su joj informacijska pismenost, stalno stručno usavršavanje knjižničara, razvoj usluga, društvene mreže u knjižnicama, promocija i odnosi s javnostima. Autorica je stručnih i znanstvenih članaka, recenzentica, u više je navrata obnašala dužnosti urednice. Vodi edukacije u sklopu CSSU-a. Aktivno sudjeluje u radu Komisije za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje te radne grupe za društvene medije Hrvatskoga knjižničarskog društva i urednica je e-biltena Zagrebačkog knjižničarskog društva *Bez uveza*. Dobitnica je nagrada Zaklade dr. Ljerk Markić-Čučuković i Eva Verona.

Mr. sc. Ivo Tokić, MBA, viši knjižničar. Po zanimanju diplomirani knjižničar, komparatist književnosti i fonetičar. Od 2001. magistar informacijskih znanosti, a 2007. diplomira na dvogodišnjem studiju Executive MBA na poslovnoj školi CBA. Radio je u INA d.d. gdje od 1989. do 2005. radi kao knjižničar i informacijski specijalist u INDOK-u, a zatim organizira rad službe za poslovna istraživanja (Business Intelligence) koju kao direktor vodi do 2011. kada preuzima poslove eksperta za upravljanje kvalitetom i certificiranog Lead auditora za kvalitetu. Trenutno je zaposlen u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao koordinator Informacijskog centra u Korisničkoj službi. Kroz cijelo razdoblje objavljuje znanstvene i stručne radove iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti te upravljanja kvalitetom, a održava i predavanja i edukacije iz

navedenih područja (na konferencijama i skupovima iz područja knjižničarstva i kvalitete, u INA, d.d., STSI d.o.o., CSSU, itd.) Suraduje svojim priložima u raznim stručnim časopisima i portalima (EGE, Kemija u industriji, Goriva i maziva, Energetika-net.hr, itd.) Predsjednik je Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva.

Ivona Milovanović, viša knjižničarka, zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Odjelu Korisničke službe kao koordinatorica procesa Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije). Odgovorna je za izgradnju i upravljanje Zbirke disertacija i magistarskih radova, koordinira i suraduje u izgradnji i upravljanju fonda sveučilišne zbirke u otvorenom pristupu te pružanju informacijsko-referalnih usluga za korisnike, priprema i provodi edukacije korisnika. Aktivno sudjeluje u procesima izgradnje i rada digitalnih repozitorija, kao članica Povjerenstva NSK za razvoj repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta, administratorica nacionalnih repozitorija ocjenskih radova te članica Radne skupine za ocjenske radove i Radne skupine za edukaciju i podršku u sklopu sustava Dabar. Dio je užeg projektnog tima na projektu e-Izvori gdje sudjeluje u organizaciji i provođenju edukacijskih radionica za korisnike iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja.

**KADA NAKLADNIK KATALOGIZIRA:
ISKUSTVA UVOZA METAPODATAKA O ČLANCIMA IZ SUSTAVA
DOI-HR U INTEGRIRANI KNJIŽNIČNI SUSTAV ALEPH**

**WHEN A PUBLISHER CATALOGS:
INCLUSION OF JOURNAL ARTICLES METADATA FROM THE
DOI-HR SYSTEM INTO THE INTEGRATED LIBRARY SYSTEM
ALEPH PRACTICE**

Danijela Getliher

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska
dgetliher@nsk.hr

Sažetak

Hrvatski ured za DOI Crossrefov je registracijski ured koji djeluje kao posrednik između hrvatskih nakladnika i Crossrefa pri registracijama DOI-ja njihovim znanstvenim i znanstveno-stručnim člancima. Za izvršavanje obveza nakladnika prema Crossrefu, ali i za izvršavanje srodnih zadaća koje proizlaze iz temeljne djelatnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao nacionalne knjižnice Republike Hrvatske izgrađen je Sustav DOI-HR. Sustav DOI-HR sustav je za izračun jedinstvenog DOI-ja i registracije DOI-ja, dostave novih ili osuvremenjenih metapodataka te dostavu objekata za koje je registriran DOI. Sustav je ujedno podrška nakladnicima, koji ostvaruju članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI, u izvršavanju njihove zakonske obveze dostave obveznog primjerka, podrška za uvrštavanje metapodataka u Hrvatsku nacionalnu bibliografiju, Niz B te objavu digitalne građe i pripadajućih metapodataka na portalu Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Izlaganje će predstaviti iskustva vezana uz uvrštavanje metapodataka iz Sustava DOI-HR u integrirani knjižnični sustav Aleph i Hrvatsku nacionalnu bibliografiju, Niz B. Bit će predstavljen radni proces i način uvrštavanja metapodataka, analiza časopisa prema području i broju, usporedna analiza članaka po godinama, vrste grešaka koje se pojavljuju pri unosu ili prijenosu metapodataka. Razmotrit će se mogućnosti poboljšanja procesa.

Abstract

Croatian DOI Agency as Crossref registration agency acts as an intermediary between Croatian publishers and Crossref with regard to the

assignment of DOIs to scientific and professional journals and their articles. The DOI-HR system was built as a technical support for the publishers to meet the membership obligations and also to perform related tasks arising from the core business of the National and University Library in Zagreb as the national library of the Republic of Croatia. The DOI-HR system enables the construction of suffixes, deposit of objects and their accompanying metadata, submitting DOI registration requests, metadata updates and insight into the status of submitted DOI registration requests. The system also supports publishers, who became members of Crossref through the Croatian DOI Office, in fulfilling their obligation to deliver legal deposit, the system is also support for including metadata in the Croatian National Bibliography, Series B and publishing digital resources and related metadata in the NSK Digital Collections.

The work will present experiences related to the inclusion of metadata from the DOI-HR system in the Catalog NSK and the Croatian National Bibliography, Series B. The workflow and method, analysis of journals by subject and number, comparative analysis of journals per year, the type of errors that occur when entering or transferring metadata will be presented. The possibilities of improving the process will be considered.

Ključne riječi

Sustav DOI-HR, integrirani knjižnični sustav Aleph, Hrvatska nacionalna bibliografija, Niz B, znanstveni časopis, Hrvatski ured za DOI

Keywords

System DOI-HR, integrated library system Aleph, Croatian National Bibliography, Series B, journal, Croatian DOI Agency

Biografija autorice

Danijela Getliher diplomirala je 1999. godine ruski jezik i informatologiju, smjer bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a 2009. na poslijediplomskom znanstvenom studiju informacijskih znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu obranila magistarski rad pod naslovom Hrvatska mrežna neomeđena građa. Zvanje knjižničarske savjetnice stekla je 2016. godine.

Od 1999. godine zaposlenica je Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, od 2012. godine koordinatorica je ISSN ureda za Hrvatsku i Hrvatskog ureda za ISBN i ISMN, a od 2017. godine i Hrvatskog ureda za DOI.

Sudjeluje u stručnim i znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu i objavljuje radove na temu neomeđene građe, katalogizacije i identifikatora. Članica je Radne grupe za serijske publikacije Hrvatskog knjižničarskog društva i aktivni predavač Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

Literatura

- Crossref. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: <https://www.crossref.org/>
- Getliher, D.; S. Šehić; L. Martinić. Hrvatski ured za DOI i Sustav DOI-HR. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 2(2019), 191-212. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.62.2.768>
- Getliher, D.; S. Šehić. Hrvatski ured za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu = The Croatian DOI office. // Glas@nsk.hr 5, 15(2018), 31-38. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Glas_NSK_2019_Broj_15.pdf
- Getliher, D. Zašto je važan sustav DOI?. // Srce Novosti 72(2018), 5-6.
- Hrvatski ured za DOI. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: <https://www.nsk.hr/doi>.
- The DOI System. [citirano: 2021-12-08]. Dostupno na: <https://www.doi.org>

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU